

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopolji se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3—, pol leta L 18— in celo leto L 36—, telefon uredništva in uprave št. 11-57.

MIROVNA KONFERENCA.

Seja triumvirata.

PARIZ 1. Clemenceau, Lloyd George in Wilson so se sešli danes zjutraj; popoldne bo zopet seja.

Kiao Ciao pripade Japanu.

LONDON 1. Agencija Reuter poroča iz Pariza: Svet trojice je sklenil, da bo odstopila Nemčija po mirovni pogodbi Kiao-Ciao Japanu, ki ima nani pravico po japonsko-kitsajski pogodbi iz leta 1915. Japan bo mesto v določenem terminu odstopil Kitaju, toda natančni dogovori glede tega se prepuščajo japonski in kitsajski vladi.

Gospodarski položaj v Belgiji.

PARIZ 30. Wilson, Lloyd George in Clemenceau so se sestali danes predpoldne in so proučevali vprašanje Kiao-Ciao-a. Niso se ničesar sklenili. Popoldne so zaslišali belgijske delegate, ki so jim obrazložili gospodarski in finančni položaj Belgije, ki je brez sredstev za industrijsko produkcijo, 800.000 delavcev je brez dela. Belgiji treba nemudoma antipacifikacijo dveh milijard na račun odškodnin, ki jih bodo morali plačati Nemci. Zdi se, da so belgijski delegati dobili zadovoljiva zagotovila, ki so jih pričeli belgijski vlad. Trojica načelnikov vlad bodo jutri proučevali vprašanja nemških vojnih ujetnikov, ki jih je še 600-700.000 v deželah zaveznikov. Posebna komisija, ki proučuje vprašanje vračanja ujetnikov, hoče naj se ujetniki napotijo v Francijo nemški sposobni delavci za obnovo opustošenih ozemelj.

Dobro nemških delegatov.

VERSAILLES 30. Vlaka, ki je dovedel nemške delegate, so pričakovali na postaji Vancreson razni zastopniki oblasti. Prefekt Chaillet jih je pozdravil in imenu vladne republike. Zaključil je: Čast mi je, da vas pozdravljam! Zahvalil se je grof Brockdorff-Rantzau v svojem in imenu vlade. Potem so nemški delegati posli v zaprte kočije in se odpeljali v Versailles, kamor so dospeli ob 3 popoldne.

VERSAILLES 1. Nemški pooblaščenec so izročili danes predpoldne zastopnikom zaveznikov svoje poveljne listine, dočim so zavezniki izročili grofu Brockdorff-Rantzau dokumente, vsebujoče zavezniške zastopnike. Ceremonija je trajala pet minut.

Nemčija se odreka pravic v Luksemburgu.

PARIZ 1. »Tempe« pravi: Svet trojice je odobrila večer klavzele, ki obvezujejo Nemčijo, naj se odreče vseh pravic, zadolženih v Luksemburgu. Te pravice vsebujejo železniški obrat v Luksemburgu in izhajajo iz pogodbe iz junija leta 1878.

Prihodnji sedež »Zveze narodov«. — Radost v Ženevi.

ŽENEVA 1. Državni svet je sporočil prebivalstvu vest, da je Ženeva določena kot sedež Zveze narodov. Dotični proglas se je čital javno in je bil sprejet z navdušenjem od ogromne množice. Proglas izraža globoko hvaležnost predstaviteljem vladi na tem, da je to mesto izbral kot moralično prestolnico sveta. Naglašja, kako ima Ženeva svojo minolost: tradicije svobode, bila je domovina Rousseau-a, predhodnica pogodbe za proglajanje človeških pravic, sedež svetovnih sloveskolebnih mednarodnih institucij. Ima torej dovolj primerne tla za sedež Zveze narodov. Proglas poziva meščane, naj manifestirajo svojo radost, naj se pokažejo vredne toliko zaupanja, ter naj sprejmejo z vso obzirnostjo odlične goste, ki imajo priti. Mesto je v zastavah, v njem valja veliko gibanja in nupozanten sprevid obhaja ulice.

Belgijci so razočarani.

BRUSELJ 1. Baron Daffaveau, predsednik senata, izjavlja da se senat čuti razočaranega po vesti, da je konferenca določila Ženevo kot sedež Zveze narodov. Belgijci nečelo zasledovati vzrok temu; ne preostaja jim drugega, nego da zahtevajo vzpostavitev razdeljenih krajev. Predsednik je predložil na to, naj se zavezniškimi parlamentarcem oddajo poveljne listine, v kateri se senat obrača do parlamentarcev zavezniških dežel, da se doseže hitra in popolna restavracija, ki naj se izvede z duhom sožitja in pravčnosti. Senat je uveren, da najde pri zavezniških parlamentih izčrpnega posredovanja belgijski vladi v prilog in tiste, neizobidne pomoči, ki jo zahteva na mirovni konferenci za vzpostavitev Belgije. Predlog je bil sprejet soglasno.

Amerikanski senator o vprašanju Gdanskega in Reke.

BOSTON 1. Amerikanski senator Lodge je proučujoč polsko in italijansko situacijo — izjavil, naj bi se Amerikani ne vmešavali v evropska vprašanja. Vprašanje Reke naj bi se prepustilo evropskim velevladstvom, direktno interesiranim. Naglašal je, da Wilsonu ne dostaja interesnosti, kajti glede Gdanskega in Reke bi se morala izvesti ista načela.

Osojnik, reški poslanec, odgovarja Wilsonu.

REKA 1. Ossoinak, reški poslanec, je poslal predsedniku precej dolg odgovor, v katerem zahteva, naj se Reka prizna Italiji. Opira se v svojem odgovoru na Wilsonov govor 4. julija 1918. v Mont Vernonu, ki je rekel: »Reševanje vseh vprašanj, bodisi teritorialnih, bodisi suverenstva ali ekonomskih in političnih odnošajev, se bo vršilo na temelju dobro-

voljnega priznanja dotične rešitve po interesiranih narodih, brez ozira na postranske interese in koristi bodisi kakšnega drugega plemena ali naroda, ki bi morda želel drugačno rešitev v svrhu, da dobi, izven svojih meja, kakšen vpliv ali vrhovno vladarstvo.« Ossoinak očita Wilsonu, da se ne drži narodnostnih načel, temveč da njegov sklep glede Reke temelji na ekonomskih principih. Proti temu ekonomskim principom pa se Ossoinak bori; trdi, da je reško pristanišče potrebno v zelo majhni meri Češki in Rumunski, a Ogrski in Jugoslaviji v prav malo večji meri, češ, Jugoslavija ima dosti centralnih pristanišč. Pa so še drugi vzroki, trdi Ossoinak, proti priznanju Reke Jugoslaviji: Ogrska in Jugoslavija ste poljedelski državi, med katerima bo prišlo do ekonomske tekme. Če se Reka prizna Jugoslaviji, bo leta na vse načine zatirala ogrsko trgovino. Drugačna je pa situacija, vzklika reški poslanec, če Reka pripade Italiji: ta bo kakor industrijska dežela, izkoriščala reško pristanišče za izmenjavo svojih industrijskih predmetov s poljedelskimi proizvodi Jugoslavije in Ogrske. Ossoinak zaključuje z očitanjem, da se Wilson ne drži svojih principov.

Konferenca internacionalnih socialistov v Amsterdamu se izreka za mir po Wilsonovih točkah.

AMSTERDAM 1. Ramsay MacDonald je v svojem poročilu o Zvezi narodov omenil, da je Robert Cecil izjavil delegatom v Bernu, da bosta Rusija in Nemčija pripuščeni v Zvezo narodov, če razmere dovolijo. Tommuto je v imenu argentinskih socialistov protestiral proti ustanovitvi nemške plačeniške vojske, ki bi se lahko izrabila v protirevolucijske svrhe. Renonde je podpiral argentinski predlož. Rekel je, da Anglieži govorijo o kopnem razorožitvi, a ne o pomorski, ter dokazuje, da ne morejo videti nevarnosti v plačeniški vojski. Zahteval je, naj se mirovna konferenca ozira na socialistični načrt Zveze narodov, ker bodo socialisti v nasprotnem slučaju apelirali na razsodbo mednarodnega proletariata. Zborovniki so odobrili tole izjavo: Konferenca smatra, da Zveza narodov ne doseže svojih ciljev: 1. če ne združi vseh neodvisnih narodov, ki se podvržejo dolžnostim pogodbe, na temelju enakopravnosti v pravicah in v dolžnostih; 2. če ne ustanovi mednarodne avtoritete, ki bo jamčila za mirno pogodbo in gledala, da se izvrše vse dolžnosti, naložene po pogodbi. Ta avtoriteta bi prevzela vplavo ekonomskih zvez, ki bi počasi potlačile vse ekonomske zapreke za trgovino in mednarodno proizvajanje kolega sveta; 3. če ne zapreči novih oborožitvev in ne omeji stopnjevanja sedanjih za nadzor munitskega proizvajanja, ki je še dovoljeno, da se zamore doseči popolna razorožitev na morju in na kopnem; 4. če se ne obvežejo vse v Zvezi narodov zastopane države brezpogojno, da predložijo vse eventualne spore Zvezi in da priznajo njene razsodbe ter da v nobenem slučaju ne uporabijo vojne kot zadnje sredstvo; 5. če le-te ne uporabijo v to svrhu sistema javne diplomacije, ki jamči, da zagotovijo mnenja poimnih držav v posameznih slučajih trajen mir. Te pogojne niso dosežaj uvaževale zavezniške vlade. Konferenca je tudi odobrila tole izjavo: Konferenca v Amsterdamu, ki tako predstavlja socialistične in laboristične stranke 26. narodov, izjavlja, da je sklenila prevzeti boj za mir, ki ne nasprotuje 14. Wilsonovim točkam, edini podlagi za trajen sporazum mirovnih demokratičnih vlad. Konferenca smatra, da je radi razburjenja vsled odlokov mirovne konference zagotoviti obstoj delavnega komiteta, dokler se podpišejo mirovni pogodi. Konferenca namaka svojim delegatom, naj iščejo stik z zastopniki zavezniških velevladstev. Ti delegati naj zahtevajo, da bodo vsi odloki in sklepi konferenčnih izjav v Bernu in Amsterdamu. Konferenca prepričala končno vladam vso odgovornost za posledice bodisi kakršnih odgovorov z njihove strani.

IZ FRANCIJE.

Prvi majnik.

PARIZ 30. Pričuje se, da 1. majnik mine mirno, vključno temu, da bo sploh počivalo vsako delo. Clemenceau ni dovolil spreveda, ki se pripravljajo. Dovolil pa je izprehode pod odgovornostjo tistih, ki jih organizirajo.

Proslava 1. majnika v Parizu.

PARIZ 2. Večraj so po dogovoru delavci ustavili vsako delo. Predpoldne je bilo deževno vreme in ulice so bile mrtve. Okoli 1 pop. je mesto oživele. Nekateri skupine demonstrantov so hodile na zborovanje, drugi proti Place de la Concorde, ki ga je policija zaprla. Okoli 3 je neka skupina demonstrantov predrla kordon na Place de Madeline in tako prišla na Place de la Concorde, toda policija jo je razgnala v razne ulice. Pred sedežem ameriškega veleposlanca stana so demonstrantje burno pozdravljali ameriške častnike in vojake, ki so se pokazali po oknih. Demonstrantje so ob 3'30 ponovili polkzus da bi prišli na Place de la Concorde, toda policija jih je s pomočjo ognjemetrov zpet pregnala. Po nekaterih mestnih dekih so se demonstrantje razšli brez izgredov. Policija je zaplenila »Voix de Peuple«, ki se je delila po ulici. Okoli 8 zvečer je prišlo do večjih

so postale vžalge in žalostne. Toda to ganuje je hitro premagal in naglo zapustil sobo. Na hodniku je zrl proti zavesi, naglo pogledal na ona vrata, globoko vzdihnil in ko se je za njegovimi očali zasvetilo, je izginil na stopnišču.

Aladjev je sedel potr pri svoji mizi.

VII.

Popolnoma se je že zmrzilo, ko sta se Maksimova in šivilja in Oljenka povrnili iz cerkve. S seboj sta prinesli lahek duh po kadilu in izraz sanjave pobožnosti jima je takorekoč razsvetljeval obraza.

Oljenka si ni niti snela rute, temveč si jo je spustila na pleča ter se sanjavo vsedla za mizo, njene blede in take roke so počivale na kolienih. Tudi Maksimova je stala, kakor bi bila zatopljena sama v sebe. Naenkrat pa se je vzdramila kakor iz sanj ter si snela vzdihuje veliko, turško naglavno ruto. Njen obraz je dobil običajni suh in skrbni poln izraz. Pogledala je Oljenko in dejala počasi:

»Spraviti se morava nekoliko v red.«

»Kako pravite?« je vprašalo dekle in se streslo, obrnivši čiste, svetle oči v starko, in njen blede obraz je naenkrat zarudel.

konfliktov s policijo. — Po deželi se je delo splošno ustavilo. Izgredov ni bilo nobenih.

IZ ANGLIJE.

Angleške čete zasede armenska pristanišča. LONDON 1. Agencija Reuter naznaja, da so angleške čete zasedle Samsun, Avzivan, Amatra, Toket in Sebaste na južni obali Črnega morja, ter Claus v notranjosti dežele.

Koliko dolgov imajo zavezniški v Angliji. LONDON 1. Chamberlain je v zbornici povedal, da dolguje Anglija Rusiji 568.103.000 šterlinov, Franciji 434.490.000 šterlinov, Italiji 412.520.000 šterlinov, Belgiji 86.799.000 šterlinov in Srbiji 18.643.000 šterlinov. Drugi zavezniški dolgujejo Angliji 47.915.000 šterlinov.

IZ RUSIJE.

Nasprotujoče si vesti. — Boj v Estoniji.

STOCKHOLM 29. Neko estonsko poročilo pravi: Sovražnik se s četami Kurlandije vzprijel splošno ofenzivo. V smeri proti Jamburgu, Pskofu in Marenburgu so bili naskoki odbiti. V smeri proti Salsburgu pa je bil sovražnik v premoči in smo morali izprazniti Sulan.

LONDON 1. Glasom brzjavke, ki so jo prejele »Times«, so belgijski izpraznili Petrograd. Filandali računajo, da pade Petrograd v par tednih v njihove roke. Tudi neka druga brzjavka iz Helsinkisa — via Stockholm — potrja izpraznitev Petrograda, ter pripominja, da belgijski pajžo na to, da o dogodkih v okraju Olomec ne prihaja nikakava vest prebivalstvu. (Te vesti si nasprotujejo medsebojno. Ene govorijo o zmagi belgijskov, druge o njih porazu.)

Zavezniški zapuščajo Sevastopol.

PARIZ 30. »Petit Parisien« je dobil obvestilo, glasom katerih je premierje med zaveznički in belgijski v Sevastopolu, ki je bilo podaljšano, sedaj prenehalo in da so zavezniški zapustili ono ozemlje radi težav s preskrbo.

IZ FINEDE.

HELSINKIS 30. Deželni zbor je s 139 glasovi proti 36 odklonil predlog za monarhično ustavo, predloženi že prejšnjemu deželnemu zboru.

IZ NEMCIJE.

Protest proti razkosanju Nemčije in grožnje Franciji.

CURIH 1. Poročajo iz Berolina: Ministri notranjih zadev Heine, socialist, je tekom manifestacije proti razkosanju Nemčije izrazil pomisleke o tem, da pošiljajo Nemci v Versailles enega ministra in dva legacijska tajnika, da sprejmejo mirovno pogodbo. Govoril je o vojni odgovornosti ter izjavil: »Odklanjamo vse poizkušnje, ki gredo za tem, da naprtijo nam vso odgovornost za vojno. Bilo bi zgrešeno, če bi se smatrali pred sovražnikom za edine krivce. Treba se je dvigniti iz blata, kamor nas tlači drugi svet. Nemčija je sprejela 14 Wilsonovih točk in ne dopušča, da se je naredijo še druge krivice. Protestiramo proti dodelitvi Gdanskega in zapadne Pruske Poljski, proti odelitvi sarskih rudnikov in proti francoski tuteli na levi renski obali. Nemški narod ne želi drugega, kakor sloboda, edinstvo in nedotakljivost Nemčije.« Demonstrantje so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo mir po Wilsonovih točkah in protestirajo proti razkosanju Nemčije. »Franciozi« zaključuje resolucija, »nimajo povič, da se bi bili ustanovitve enomilijonske vojske proti njim, toda ne smemo misliti, da smo nemočni, ker se ne moremo več boriti. Združili bomo svoje moči in ne bomo mirovali, dokler ne bomo tako močni, da popravimo velikansko nepravico, ki jo nam vsiljujejo.«

Vladne čete na Bavarskem.

BAZEL 1. Poročajo iz Berolina: Vladne čete so začele sporazumno z bavarsko vlado prehajati mejo, začele so s bavarskimi četami prodirati proti Monakovemu, ter so že zavzele izpostavljeno točko Froling. — Službeno poročilo iz Augste pravi, da so vladne čete dne 20. t. m. vkorakale v Starnberg ter se približale Monakovemu z leške strani. — Iz Hamburga poročajo, da je v Altoni proglašeno obsedeno stanje, ki je pa v Wandsecku že dvignjeno.

Izdajski napad na neko komunistično zborovanje.

CURIH 1. Poročajo iz Sčetina: Na nekem komunističnem zborovanju je prvi govornik ravno začel govoriti, ko je na znak nekega častnika v civilni obleki začelo okoli 40 ljudi strelati iz silnikresov in metati ročne granate po množici. Bilo je veliko število mrtvih in ranjenih. Vmešalo se je vojaštvo, toda napadalci so se zatekli v neko bližnjo hišo, kjer so se trdno upirali. Po večernem oblegovanju so se pa vendar morali udati. Zapri so jih v granadirske vojašnice.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Radi postopanja z vojnimi ujetniki v Italiji.

CURIH 30. »Deutsches Volksblatt« poroča, da je državni tajnik Bauer naslovil na italijansko dele-

gacijo na Dunaju noto, v kateri se pritožuje radi slabega postopanja v Italiji z avstrijskimi ujetniki, zahtevajoč, naj se nemudoma pride temu v okom. Noto zahteva tudi, naj se Nemški Avstriji nemudoma odpre kredit več milijonov v svrhu, da bo mogla izplačati penzije tistim bivšim vojaškim uradnikom, ki so vršili svojo službo na ozemlju, ki je sedaj okupirano od italijanskih čet.

IZ OGRSKE.

Umik ogrskih čet.

CURIH 1. Poročajo iz Budimpešte: Ogrji so se pod pritiskom romunske vojske morali umakniti na zapadno tibiskovo obal.

IZ ITALIJE.

Italijanska mirovna delegacija se je sestala v palači Braschi.

RIM 1. Večraj so se v palači Braschi sestali Orlando, Salandra, Barzila ter senator Salvaggio Ragli. Opoldne se je Sonino podal v vilo Savoia h kralju. Tej se pripisujejo veliko važnost.

Prvi majnik v Italiji.

RIM 2. Prvi majnik je minil mirno v celi Italiji. V mnogih mestih so se vršili obhodi in zborovanja. Izgredov ni bilo nihčr.

Zakaj je angleško plemo stopilo v svetovno vojno?

Dread nought! Ne bojim se ničesar!

Tako so označili Anglieži svoje orjaške jeklene parnike, s katerimi hočejo braniti svoje prvenstvo na vseh morjih. Nemški kancelar Bethmann-Holweg je bil proglasu to svetovno vojno ob nje izbruhu kot gigantsko in končnoodločilno borbo med germanskim in slovanskim svetom. In da zada Slovanstvu smerten udarec, je hotela Nemčija poraziti Rusijo ter jej odvzeti možnost, da bi kdaj še zastavila svojo ogromno silo za moč in veljavo slovanskega sveta. Tako je bil koncipiran načrt Nemcev. Dolgo se je tekot me vojne, tudi še v predzadnjem vojnem letu, zdelo, da Germanstvo doseže ta svoj veliki cilj, da uresniči svoj program, ki pa ni datiral šele iz začetkov te vojne, ampak od davno poprej. Saj je že Bismarck govoril nemškemu narodu o »hohziele«! Saj je ta železni mož — ki že dolgo počiva v grobu — vrgel v svet nemško geslo »od Belta do Adrije!« In čemu je Nemčija gradila svojo bagdadsko železnico? Odpirala naj bi nemški gospodarski in politični ekspanzivnost pot na daljnji Vzhod!

In nemški narod je razumel svojega velikega mojstra! To je bil nemški imperijalizem, ki je prešel v možgane, kri in dušo tega naroda do zadnjega moža, do zadnje žene njegove. In odtegniti se mu ni mogla niti nemška socialna demokracija, ki je bila — glasom nje programa — mednarodna in dosledno temu sovražnica vsakega imperijalizma. Tudi njo je pritegnil va-se ta vrtinec. Saji je vtilarila kredite za to svetovno vojno in je tudi v strelskih jarkih zastavila svoje sile za cilje tega imperijalizma.

Ali glavari nemške državne politike, so vedeli, da moč nemškega naroda — da si velikega, silnega, sijajno organiziranega, kakor ni bil noben drug narod na svetu — ne bi zmogla ogromne naloge. Zato je že Bismarck iskal zavezništve. In našel je zavezništvo v tudi močnejši monarhiji avstro-ogrski in Italiji. Nu, dočim je ta poslednja stopila v trozvezo z namenom, da pomore sebi, da se ojači gospodarsko in pridobi čim več veljave v mednarodni politiki, dočim je torej Italija vstopila v zvezo z Nemčijo le radi sebe, z računajčim razumom — eklatanten dokaz za to imamo v dejstvu, da je slednjič, ko je prišel primeren trenutek zado, prestopila v zvezo z nasprotniki svojih prejšnjih zaveznikov in v vojno proti osrednjima vladstima — je pa Dunaj sklenil zvezo z Berlinom z vsem srcem, z vso dušo in ... malo razuma, kakor tudi pričajo tako sedanjí dogodki, vse sedanjí mednarodni položaj, ko se nje bivši vladar vladar mora potikati v izozemstvu, brez krone in brez dežele, in gledati od tam na razvaline svoje države ...!

Oficijelna Avstro-Ogrska monarhija — oficijelna: to treba danes še posebno naglašati — je torej sklenila zvezo z Nemčijo z vsem srcem in vso dušo. In to že pred polstoletlja! Ta datum treba imeti posebno pred očmi, ker podkreplja gornjo našo trditev, da program Nemčije za uresničenje nje »hohzielov« sega daleč nazaj — za desetletja. In avstro-ogrška monarhija se je popolnoma usuznjila temu nemškemu programu. Postal je je nje program. Za veliki boj med Germanstvom in Slovanstvom se je postavila na stran prvega! O tem prica vsa njena notranja državna politika pol stoletja sem pa tesno do zrušenja, do kata-

tela reči, toda spomnila se je drugače in ponavljala: »Kaj bi mogla napraviti!« »Maksimova«, je rekla Oljenka s tresočim glasom in sklenila roke kakor k molitvi, »jaz ... jaz bi rajši delala ...« »Ti bi rada dolgo delala, to ti moram pa reči!« se je rojala Maksimova bolestno. »Kakšen talent in kakšne zmognosti imaš? Dosti spretnosti in hitrejši, kakor si ti, pride na cesto ... Ti si gluha in neumna. Poginila pa kljub temu ne boš. In slabše kakor sedaj, ne more postati. Poslušaj me torej. Če jaz umrjem ali osepim popolnoma ... kaj bo potem s teboj?«

»Potem grem v samostan, Maksimova, postanem nuna. V samostanu je tako tiho, tako mirno; tam bi rada živela ...«

Oljenkine sanjave oči so se naenkrat razširile; njihov oduševljeni, skoro zamaknjeni pogled je bil, kakor bi prodiral stene in plaval v nedogledno daljavo, ko je nadaljevala:

»Velika, bela ptica bi bila rada, in daleč, daleč proč bi letela ... Tako, da bi bile evdele in travniki globoko pod menoj in daleč, daleč proč bi letela ... tako, kakor sem že tolikokrat sanjala ...«

strofe! In avstrijski Nemci so — z blagoslovom avstrijskih vlad — romali leto za letom na Bismarckov grob, kjer so prisezali zvestobo za uresničenje dalekosežnih, gigantskih načrtov velikega državnika. In isti avstrijski Nemci so nadvladovali vso notranjo avstrijsko politiko. Saj so še v zadnjem trenutku pred katastrofo blaznili s svojimi »belangi«, ki so šli za tem, da bodi avstro-ogrška monarhija upravljana tako, da bo brezpogojno služila berlinskim namenom: narodi Avstrije naj se nacionalno oslabe, potisnejo v obnemoglost ter politično nulificirajo!

To je gola, neoporečna resnica, ki je potrjuje to v dokaz, da je bila le oficijelna Avstro-Ogrska z dušo in srcem na strani Nemčije; narodi pa nel Saj so vedeli, da Nemčija pripravljala velik boj med Slovanstvom in Germanstvom, da bi uresničenje berlinskih načrtov pomenjalo torej njihovo smrt! Z grenkobo v duši moramo sicer priznati, da je tudi slovanska kri tekla ... Borili so se tudi naši sinovi za svoje sovražnike, ker — so morali! A ko je prišel veliki psihološki moment, so se vendar spomnili — sebe in storili so, kar so bili dolžni — sebi. Omogočili so in provzročili katastrofo ...!

Rusija je bila militarnično porazena. Ali Nemčija ne le da ni dosegla svojega velikega cilja, marveč je vojna vrgla nje imperijalizem ob tla in nje program od Belta do Adrije je odpravljen definitivno.

In vendar je zmota, če se misli, da so bili le nemški načrti, naperjeni proti Slovanstvu, edini vzrok strašni svetovni vojni. Tudi anglosaksonsko plemo je zaplesalo krvavo kolo ... Ali iz drugih razlogov. Ni pograbilo za orožje iz ljubezni do Slovanov, da bi te ščitila pred nemškim napadom. Dolgo že je opazala Anglija, da je Nemčija postaja nevarna konkurenca na svetovnem trgu. A gospodar na tem trgu je tisti, ki je gospodar morju, to je velika cesta, ki spaja dele vsega sveta. Anglija je začela graditi svoje Dread noughte, da si ohrani prvenstvo na morju pred nemško nevarnostjo.

To je geneza, to je postanek, v tem je smerica anglosaksonske politike v tej svetovni vojni. Mi se le tudimo vsem tistim, ki so danes zgražajo oziroma se čutijo presenečene po postopanju Anglije in Amerike. Posebno Anglija ostaja le zvesta tradicijam vsej svoji politiki ob vsaki eksploziji. Misli na-se, na svojo korist, na svoje prvenstvo na morju. Čuvati in varovati hoče svoje velike trgovske interese na svetovnem trgu in tudi — to povdarjamo — na kontinentu Evrope, izlasti tudi na Balkanu.

To treba razumeti, ako hočemo razumeti in pravilno presojati sedanje razburljive dogodke, kolikor jih provzroča anglosaksonsko plemo. Očitane sebičnosti je opravičeno; to postopanje je morda tudi zahrtno; ali presenečati more le onega, ki ne računa s tradicijami! To je boj Anglije za velike gospodarske interese. Ni bil to samo boj med Germanstvom in Slovanstvom, ampak tudi gigantski dvoboj med Anglijo in Nemčijo za prvenstvo na morju. In Amerika je danes v najtesnejših stikih z Anglijo!

Kako dolgo še? — To je drugo vprašanje. Ne pozabljajmo, da je med točkami Wilsona tudi svoboda morja ...! Nu, to so vprašanja bodočnosti. Vsakako pa je donesla ta vojna narodom velikega pouka. Neizmernih žrtvej je zahtevala od vseh. Toda, trdna naša vera je, da niso bile doprinešene zastoj. Največja pridobitev je v tem, da je ta vojna dokazala, da se oboroževanje ne da več stopnjevati in na Nemčiji vidimo, da nobena država ne more sedeti na kanonih, da je vojna sila ne more več zagotavljati obstanka. Države se morajo ohranjati in procvitati le na podlagah ljudske volje. Osabnost Nemcev, ki se je izražala v drznem reku: Mi se bojimo Boga in nikogar drugega — se je kruto maščevala. Tudi angleški »Jaz se ne bojim ničesar«, s katerim krste svoje pomorske kolose, utejejejo prihodnji dogodki kruto postaviti na laž. Zveza narodov je na pohodu, ki naj nadomesti topove in Dread noughte. Misel je velika in plemenita. Narodi jo pozdravljajo iz polne duše. Res je sicer, da je danes ta misel za nekatere le okras, ki naj omami oko in prikriva marsikaj, ali naša trdna vera je, da ne more biti več daleč tisti čas, ko bo taka organizacija uravnavala razmere med državami in narodi.

O strankah in nadsrankarstvih.

Ena največjih posledic svetovne vojne za naš narod je gotovo popolni preobrat našega notranjega političnega življenja, temeljna sprememba načina političnega dela in političnega boja.

Priznati si moramo, da je bilo v naših političnih bojih predvojne dobe mnogo nepravdega. Načelna vprašanja so stopila mnogokrat v ozadje in bolj med strankami je stopal na osebno polje, razvila se je osebna gonja, ki je zastupljala vse javno življenje. Izraziti tega osebnega boja so se pojavljali še v prvih vojnih letih in so vodili do obžalovanja vrednih slučajev denunciacij. Zadoščanje nam pa je, da so vendarle dotični denunciaciji izginili iz našega javnega življenja.

Trpljenje in preganjanje pa, ki ju je moral prebiti naš narod ravno v vojnih letih, je vzbudilo zavest, da se morajo strniti vse narodne sile v obrambo našega narodnega obstoja. Pritisk avstrijske vlade in med vojno vseumogočega nemstva je dosegel to, kar bi se bilo marsikomu pred vojno zdelo nemogoče — zbližanje slovenskih strank. Rodilo se je prepričanje, da le s skupnim delom moremo ohraniti svoj narodni obstoj. Prvi javni izraz te misli je bil skupni nastop ljuboslavskih poslancev v dunajskem državnem zboru po Stirkhovi smrti. Prišla je majnska deklaracija. Deklaracijsko gibanje je naš narod naravno zrevolucioniralo. Bila je to prva pozitivna ideja med vojno, ki je povdarjala voljo našega naroda do življenja in dela.

Politično življenje, ki ga vsled dunajskega pritiska že skoro ni bilo, se je začelo znova vzbujati. Začela se je razpravljati in uvaževati misel, da vse slovenske stranke hkrati vdirajo in da se organizira ves slovenski narod v eno samo stranko.

(Dalej.)

PODLISTEK

</

Vodstvo takrat obstoječih strank so vzele stvar v pretes in prišlo do zaključka, da bi taka strankarska reorganizacija ne mogla uspeti, ker pri navedenih toliko političnih zvestosti, kakor je naš narod, ni možno vseh političnih zvestih ljudi, ki vendar niso vsi istega svetovnega naziranja, združiti v eno samo politično stranko. Povdarjale so pa vse stranke potrebo skupnega nastopa in skupnega dela za našo osvoboditev in uveljavljanje.

Prva je zastopala to stališče bivša štajerska »Narodna stranka« na svojem zborovanju v Mariboru mesec januarja leta 1918. Takrat se je storil prvi osnovni sklep za ustanovitev Jugoslovanske demokratske stranke. Istočasno pa se je tudi izrekla želja, naj si slovenske stranke za svoje delo v »dolgej prvih skupnih ciljev osnujejo »Narodne svete«. Narodni sveti so se tudi v resnici ustanovili in so opravili v času naše nekrvave revolucije ogromno delo. Njim je pripisovali zaslugi, da smo si ohranili našo zemljo vsaj toliko v svojih rokah, kakor jo danes dejansko imamo.

Med tem pa so se vse slovenske stranke lotile svoje lastne organizacije. Začeli so se prirečati shodi in zbirati somišljeniki posameznih strank. Nam se zdi to naravna posledica na novo vzbujenega političnega gibanja. Priznati se mora, da se je organizacija strank do sedaj vršila v onih dostojnih in taktičnih mejah, kakor so potrebne, da se ne onemogoči že vnaprej skupno delo. Posameznih nekih incidentov ne smemo pisati na račun strank in njihovih vodstev.

Dobro se zavedamo, da bo treba še mnogo skupnega dela. V vseh takih slučajih bo treba zapostaviti strankine interese za prvi in glavni interes.

To skupno delo bo po dosedanjih izkušnjah možno v spoznajnem nastopu slovenskih strank. Narodni sveti sicer več ne obstoje, vendar pa je nadstrankarska organizacija možna in potrebna v skupnih, za te slučaje ustanovljenih odborih.

In te ta se nam zdi pravilna pot. Kot dedščino iz prejšnjih razmer smo prevzeli tudi nagnjenje po nekakem nadstrankarstvu. Smatramo pa tako delo za nekoristno ali vsaj za danes neprimerno. V stari Avstriji, ko je največji del političnega dela absorbiral pranje narodnega občinstva, je bilo možno, da so se zavodili Slovenci, ki se sicer niso hoteli udeleževati političnega življenja, udeleževati vsaj v delu za narodno obrambo. V tistih razmerah je bilo nadstrankarstvo ali medstrankarstvo možno. Danes, v spremenjenih razmerah, pa takih stremiljenj ne bi mogli pozdravljati. Predpogoj za uspešno politično delo je organizacija in ta je možna le na temelju političnih strank.

Takozvano nadstrankarstvo, če se pojavlja danes, ni vesel pojav. Rodilo bi kopico nesporazumov, konfliktov. Tako stremiljenje pa tudi omogoča nastopanje raznih neodgovornih elementov, ki bi utegnili postati naravnost škodljivi.

Politične stranke nam naj organizirajo vse zavezne elemente našega naroda. Strankino delo, če ne bo založeno v predvojni grehe, bo najboljša politična šola, in strankarski boji bodo zdrava, koristna tekma. Tako si predstavljamo naše politično življenje v bodoče. Medsebojno spoštovanje bo omogočalo skupno delo v vseh skupnih vprašanjih, v ostalih pa pojdemo v veselo tekmovalstvo, ki prinese narodu lepe sadove, ako bomo iskali vsi le narodovo korist.

Domače vesti.

1. majnik tržaškega proletarijata. Za 10. uro popoldne je bilo sklicano zborovanje in veliko pred 10. je bil prenapolnjen trg Donadoni in bližnje ulice. Zborovanje je bilo veličastno: udeležil se ga je ves tržaški proletarijat. Prvi je pozdravil zborovalce g. Pittoni. Prvi po petih letih, je rekel govornik, smo se zopet zbrali na tem trgu. Upali smo, da bo to dan, ko bomo svetlovali svobodo in mir med narodi, toda ta dan ni še prišel. Imamo še dolgo pot pred nami, toda pogled na ponosno množico, ki se je tukaj zbrala, nam zagotavlja, da dosežemo svoj cilj, ker zgodovina se ne da ustaviti. Se se nahajamo v vojnem ozemlju in preopredani so nam naši navadni mirni obhodi, svarilo vladajočim slojem. Razšli se bomo mirno, ker se zavedamo, da se moramo pripraviti na velike boje, ter da se ne smemo spuščati v brezkoristne spopade, ki so tuptam v navadi našim nemotnim nasprotnikom. V naših vrstah nimajo prostora izlivalci. — Nato sta govorila Marangoni in Baldesi. Marangoni je pozdravil zborovalce v imenu italijanske socialistične stranke in splošne delavske zadruge, ki pozivajo tržaške tovariše, naj zahtevajo na dan 1. majnika, proletarskega praznika, demobilizacijo, povrnitev vseh vojnih ujetnikov na lastni dom in amnestijo vsem političnim kaznjencem med vojni in sedaj. Govornik je pozival zborovalce, naj se trdno strejo k svoji stranki. Sedaj ni čas za resolucije, je rekel, sedaj je čas za svedane obljube in gotove odločitve. Zaključil je svoj govor s klicem: Živio socializem! — G. Marangoni je naglašal simpatije italijanske parlamentarne skupine in vseh italijanskih tovarišev do tržaškega socialističnega gibanja. Vojska je bila, je vzklilni govornik, za ves italijanski proletarijat krvava Kalvarija in Veliki Petek, poln trpljenja. Naj torej proletarijat združi svoje moči, da zamore svetkovati po tednu trpljenja svoje Vstajenje in svobodo! Prepovedali so nam obhode, toda ne morejo potlačiti neomahljive vere, ki gori v tolikih srcih. Letošnji majnik nam ne prinaša več s krvjo poskropljenih cvetic, toda kakšna bo bodočnost? Mirotvorna konferenca ni izključila novih konfliktov! Italijanski socializem, je poudarjal govornik, zahtevajo pravico samoodločbe za reške brate, toda morajo protestirati proti ententnim nasilju na drugih narodih, ki zahtevajo zase ista načela. Govornik se je spominjal leta 1909, ko je govoril pred zborovalci na senem trgu proti italijansko-avstrijski vojni. Takrat je njegovemu izjavljanju odgovorjal, kakor v zasmeh, pisk avstrijske oklopnice, ki so jo tisto jutro spustili v morje. Oklopnica je imela prav... Vojna je izbruhnila navzlic zaprejam na onem kongresu, ker so bile delavske vrste preslabe, da bi jo odvrnile. Danes pa, je rekel govornik, moramo priti do take moči, da lahko vsilimo mir med narodi in da s svojimi rokami ustvarimo pravo, večjo Italijo, Italijo dela in socializma! — Zborovanje je zaključil g. Pittoni. Poslal je vroč in silen pozdrav »Avantiju«, predstavitelju vseh delavskih zahtev. Zgodo-

vina teh petih let, je vzklilni govornik, ima vsebinsko v. L. 1917. je videlo izginiti ne-časno gospodstvo Romanoffov, L. 1918. gos- podstvo Habsburžanov in Hohenzollerne- ter drugih manjših maziljenih gospodov, a leta 1919. vidi zgodovina združene vse prole- tarske sile, da zrušijo močnejše, trdnjše gos- podstvo: kapitalizem. S klici: Živila interna- cionalna! Živel socializem! se je zborovanje mirno in impozantno razšlo.

Vojaopomočni urad političnega društva »E- dinost« posluje dalje v svojih prostorih v ulici Carintia št. 39, prvo nadstropje. Opozarjamo na to tisto naše občinstvo, ki potrebuje sveta in pomoči glede podpornin, za razne prošnje itd.

Interpelacija g. Marangonija glede idrijskih dogodkov. Posnemljemo po večeršnjem »La- voratorcu«: Tovariš Marangoni je poslal zbor- ničnemu predsedniku naslednjo interpelacijo: Ministrskemu predsedniku. Radovedni smo, če ministrski predsednik smatra za logično in umestno odstavko idrijskega župana in nado- mestitev slovenskih učiteljev v mestnih šolah z italijanskimi, ukrepa, ki sta provzročila pri mestnem prebivalstvu povsem druge čute, kakor občutke prijaznosti proti novemu reži- mu, kateremu morajo biti podvrženi. — Marangoni.

Slovensko gledališče. Jutri, v nedeljo, dne 4. t. m., sta dve predstavi. Ob treh popoldan se vprizori zadnjič v sezoni narodna igra »Rev- ček Andrejček«, ki je že dvakrat napolnila gle- dališče in občinstvo zelo zabavala. Naslovno vlogo igra g. Skrbinek. Steljeni strop gleda- liške dvorane je že zakrit, tako da odsedaj da- lje ne bo pri popoldanskih predstavah motila več dnevala luč. Zvečer ob 8. se ponovi prvič A. Funtlova efektivna in veledramatična dra- ma »Tekma«, ki je izzvala pri našem občins- tvu pretekle sredo ob premijeri viharo odo- bravanje. — Naj se obrnem ob tej priliki na gospode poročevalce, ki delajo gotovo z do- brim namenom, a ga žal le premočkrat zgre- še. Tako je eden njih n. pr. ravno na dan be- nefične predstave angažiranega ansambla se čutil primorane, povedati o vsakem posa- meznem članu toliko slabega, da se je le iz- diti, da je občinstvo vzlic temu napolnilo dvo- rano do zadnjega kotička. Saj temu gospodu poročevalcu nihče ne oporeka v tem, da pove svoje mnenje o zmnožnosti naših igralcev, ali na dan benefične predstave bi bil rajši pou- darjal njih vrline. To bi bilo praktično. Kajti, bodimo odkritosrčni! Prav je, da je dala ona igralca kritiko na njegovo vprašanje »če igra za gažo« oni jasni odgovor. Vsak igralec, in najsi bo še tak umetnik, igra »za gažo«. Kdor ne je — pogine. S tem bodi čisto na kratko mnogo povedano. Vprašanje je le, zakaj si slu- ži svoj vsakdanji kruh ravno z igranjem? (Da, govorim zavedno čisto vsakdanje.) Vidite, tu dobite oni častni odgovor, ki ste ga zamolčali, ne, ki ga niste poizkusili niti izgovoriti. — In zdaj k »Tekmi«. »Dramatično društvo« je, za- vedajoč se svoje naloge, otvorilo letošnjo se- zono, in je svoje naloge tudi kolikor je bilo v njegovi moči, vestno izpolnjevalo. Vsi so pri- pomogli k temu. Društvo kot tako, igralški ansambl, občinstvo in poročevalci. Vodstvo je imelo svoje umetniško hotenje, ansambl ga je pomagal udeleževati in občinstvo je s svojim pridnim obiskom bodrilo k delu in hranilo kaso za igralce, ki igrajo seveda — za gažo. — Ali kako bo vnaprejš? Novi poročevalci so ubrali drugo pot, in tako je bil obisk »Tekme« že pičljivi. Odganjajo občinstvo namesto da bi ga vabili. O, saj ni treba pisati proti svojem pre- pričanju. Toda — ali je to praktično, pisati po nepotrebnem kritike, ki občinstvo odganjajo ali pa natisniti ravno na dan predstave o dra- mi recenzijo, ki je lahko čisto umestna, ki le odganja občinstvo? Kajti, gospoda moja, vi ne pišete zase, pišete za občinstvo. In občinstvo ne bere vaših recenzij z razumevanjem, ki je vam lastno. Občinstvo ne ve n. pr. da se igra »Revček Andrejček« vzlic vaši objektivni kri- tiki tako dobro, da se more pri njem prav ime- nitno zabavati, ono ne ve, da je »Tekma« konč- no vendarle stvar, ki je oderski tako pisana, da izziva njena vzporeditev vzlic uničujoči recenziji viharo odobravanje. Občinstvo vidi samo hvalo ali grajo. In graja ga odganja. Po- čakajte torej, da se drama odigra prvič, drugi- in tretjič, in potem povedite svoje mnenje. In glejte, to ni le praktično s stališča kase, tem- več tudi s pedagoškega vidika. Občinstvo, ki ga niste odgnali z nepotrebnim recenzijo pred- stav, pride in vidi. Nato sledi vaša oca- na, in ono občinstvo, ki je imelo priliko dra- mo spoznati, bere sedaj ta vaša izjavljanja o delu z mnogo večjim razumevanjem, in mu priprdi, ali pa tudi ne. — Na drugi strani pa bi bilo zopet nepraktično, zamolčati svojo oca- no pred predstavo, če bi ista občinstvo privla- čilo. Torej, gospoda, zvečimo idealno s praktičnim. — M. Skrbinek, ravnatelj.

Danes, v soboto, dne 3. t. m. točno ob 8 zve- čer je premijera J. Ribičičeve igre s petjem »V kraljestvu palčkov«. Pevske točke je uga- sbil naš rojak g. Grbec. — Pisatelj v tej igri tako nežno definira otroku lahko razumljiv pojmi matere, ter nam odkriva otroško dušo v svoji ljubezni do mame. Mali Anici je mamica najljubše na svetu, zato ji ne more najti prave primere. Vprašamo kralja palčkov, kaj je to mamica, odgovori: mamica je mamica, — mamica je največji zaklad na zemlji, brez nje bi ne mogla živeti. Ako je bilo palčkom tako razlaganje zadostno, bodete zvedeli nocoj v Narodnem domu. — Cenjeno občinstvo je naj- uljudnejše naproseno, da zasede malo pred 8 svoje secede, ker se z ozirom na majhne igralce ne more zavleči pričetek predstave. Med igro ne bo dovoljen vstop v dvorano.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanzu. Odbor je sklenil vzpostaviti mešan zbor, zato se napro- šajo vsi nekdajni pevci in pevke, kakor tudi novinci, ki imajo veselje do petja, naj se pri- glase v društvenih prostorih Vicoletto delle Rose 13 (pod Marijinem domom), in sicer vsak dan popoldne od 3—5 in v nedeljo s jutraj od 9 do 11.

Svetoivansko pevsko društvo priredi v ne- deljo, 4. maja, zabaven večer. Na sporedu so petje, kupleti in šaliva igra. Več jutri!

Podražanje tiskovin. Društvo lastnikov ti- skarn v Sloveniji razglasa: Ker so se podra- žile vse tiskarske potrebščine, izlasti pa papir in so tiskarne morale tudi osobju znatno po- višati plače, so tiskarne primorane povišati znatno cene časopisov in vsem tiskovinarjem. Slovenski listi so zvišali naročnine in cene za inserate.

V Rocolu se bo vršil v nedeljo 4. t. m. ob pol 4 popoldne v gostilni Konsumnega društva va- žen shod za poljedelce in vrtnarje radi ustano- vitve kmetijske zadruge. — Nihče naj ne manka!

Seja pripravljalnega odbora kmetijske za- druge bo v nedeljo 4. t. m. ob pol 5 pop. v Konsumnem društvu v Rocolu.

Jutri, v nedeljo, 4. maja priredi novousta- novljeno pevsko društvo »Jadro« v Trebčah svojo prvo veselico s sledečim sporedom: 1. deklamacija, 2. petje in 3. igra. Med pavzami igra naše godbeno društvo »Parma«. Po vesi- lici javen ples!

Razdeljevanje zmruženega mesa. Danes, v so- boto, nedeljo, ponedeljek in torek se bo prodajalo zmruženo meso na izkaznice za goveje meso št. 71 po L 820 kg za prednje dele z dodatkom, po L 920 kg za zadnje dele z dodatkom. Na vsako izkaznico pripade 150 gramov zmruženega mesa. Mesarji se opozarjajo, da oddajo meso samo proti izkaznici št. 71 in samo v zgoraj omenjeni množini. Mesarji morajo izvesti listek s tem-le napisom: Zmruženo meso apro. komisije po L 820 za prednje dele z dodatkom po L 920 za zadnje dele z dodatkom, (na izkaznico št. 71 po 150 gramov).

Denarnica z valno listino se je zgubila 1. majnika v Narodnem domu pri Sv. Ivanu; po- šten najditelj se uljudno prosi, da jo prinese proti dobri nagradi v uredništvo »Edinosti«.

Promet v pristanščini. Priplul: »B. Bruck« iz Be- netke; odplul: »S. Marco III.« v Benetke, »Garda« v Bari.

Težko ranjen. Včeraj so prinesli na zdravniško postajo delavca Franja Seglerja, 33 let starega. Imel je več težkih ran. Na rešilni postaji so ga ob- vezali in ga dali odpeljati v bolnišnico. Ranjenec noče povedati, kdo ga je ranil, in kje je bil ranjen.

Nenadna smrt. Včeraj ob 5 pop. je nenadoma umrl Viktor Alojzij, star 51 let. Stanoval je na šentjakobskem polju. Prihitel je zdravnik, ki le mogel je ugotoviti smrt.

Potkušen samomor. Natakara v kavarni »Lido« Lidija Marcovich, stara 20 let, je včeraj iz- pila dozo lizola. Peljali so jo v bolnišnico.

Požar na parniku. Na ameriškem parniku Neus- se je dne 30. m. ponoči izbruhnil požar. Po ponovnih znakih s parnika so prihiteli ognjega- sci, ki so s pomočjo moštva na parniku bili kmalu kos požarju. Škoda ni velika.

Ranitev. Antona Schiavon, starega 27 let, je več- raj ponoči neki neznanec ranil v desno bedro. Na zdravniški postaji so mu podali prvo pomoč.

Borzna poročila. Trst, 2. majnika 1919. Trg popolnoma brez poslov, samo za delnice Martinolič je vladalo večje zanimanje.

Tendence neizražena.		
Cosulich (Austroamerica)	880—	890
Gerolmich	2180—	2250
Navigazione Libera Triestina	1980—	2030
Lussino	2150—	2200
Trpčevich	770—	790
Marticolich	670—	690
Premuda	780—	800
Lloyd	1425—	1500
Oceania	625—	650
Dalmatia	385—	410
Assicurazioni Generali	16900—	17300
Riunione Adriatica	3500—	3600
Cislina Petroleja (Raff. OIM Mtn.)	2000—	2100
Cislina riza (Pilatuna riso)	460—	480
Trž. tvornica olja (Oleifici Triest.)		
Ampela	485—	525
Ladjedelnica v Tržicu (Cantiere Monfalcone)	380—	390
Cement »Spalato«	415—	430
Cement Dalmazia	320—	350
Krka	390—	400
Tramway	255—	262

Uradni kurzi po katerih od 28. 4. t. l. naprej do preklica kupuje oziroma prodaja Centrala za devize v Rimu (Isti- tuto Nazionale per i Cambi con l'Estero):

	kupuje po	prodaja po
Pariz	125 ⁵⁰	125 ⁵⁰
London	35 ⁵⁰	35 ¹² ⁵⁰
New-York	737 ⁵⁰	739 ⁵⁰
Švicarsko	155 ⁵⁰	156 ⁵⁰
Brzljavna izplačila:		
New-York	7 ⁴⁰	7 ⁴² ⁵⁰
Uradna obrestna mera:	5%.	

MALI OGLASI

so računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristoj- bina L 1⁵⁰. Debele crke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2⁵⁰.

KROJASKEGA delavca ali delavko in učenke išče krojačnica Boštjan Garbin v Trstu, ul. Pin- demonte 6 (podaljšek ul. Chiozza). 3622

KUPUJEM vreče ul. Solitario 19. Margon. 3616

IZVRSTEN kis prodaja Apollonio, Trst ul. Amalia št. 10. 3603

KROJASKI pomočnik se sprejme takoj. Rupnik, ul. Geppa 10. I. 3626

PRODA se kompletna oprava za spašno sobo. Na- slov: Viale G. Tartini (nasproti Loydovega arze- nala) št. 6. I. nadstr., levo. 3025

PLESNI venček se vrši danes, v soboto, v bivši sokolovi dvorani Nar. doma. Začetek ob 9 zve- čer. 3028

KORESPONDENTA večjega slovenskega in ita- lijanskega jezika išče Zlatkošič & Valentič, to- varna testenla v Ilirski Bistrici. P 106

DRVA, hlode in gredo (trame) kupuje Anton Zlatkošič, Ilirska Bistrica. P 106

ZVEPLO I. vrste prodajo po nizki ceni trvdka Gas- tone Dollnar, Trst, ul. Gelsi 16. 3619

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (bivša
zlatarnica G. ZEKOVITZ & Figlio)
Velika izbira srebrnih in zlatih ul. uhanov, vertice itd.

Novo skladišče.
Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, : : : : : moških nogavic itd. itd. : : : : :
K. CUVENEL, Trst, Corso štev. 28
: Cene zmerne. Postrežba točna. :
: Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

PFAFF Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški vzorci
Seidel & Neumann in
„Singer“ Gast & Gasser
Tovarna ustanovljena l. 1878
FRANCESCO BEDNAR
Trst, ul. Com. anile 19

Prav dobro vino belo in črno se
vdobi na Opčinah na debelo in
drobno pri R. MALALANU št. 386
— po zmernih cenah. —

Dr. O. MORPURGO
ZBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gio-
chino Rossini 17, vogal ul. delle Poste.
: Izdiranje zobov brez bolečin :
: PLOMBIRANJA. : UMETNI ZOBJE.

Javen ples priredi vesela
družba Preser-
jah pri Komnu
dne 18. maja.
Svirla bo go-
dba iz Mavhlinj.
— Pričakuje se obilne udeležbe. —

ZOBOTEHNIŠKI ATELJE
ARTURO COEN in VITTORIO TRAMARINI
zobotehnik v Trstu, ul. S. Giovanni št.
14, I. nadst. Ordinirata od 9-1 in 3-6 pop.

!! ZA BIRMO !!
Velika izbira vsakovrstnih zlatih in
srebrnih daril.
Alojzij Povh, Trst, Trg G. Garibaldi št. 3
(prej Trg Barriera vecchia.)

ZBOZDRAVNIK
D. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezbolnostno izdiranje zob, plombitiranje in umetni zobje

Prvo majnikovo nedeljo, 4. t. m. priredi
mladina v Ospi pri Dolini

JAVEN PLES
na lepem senčnatem dvorišču pred gostino gosp.
Novaka. — Svirla bo godba iz Miskih hribov.
K obilni udeležbi vabi MLADINA.

VIKTOR PISKUR
Zaloga izgotovljenih oblek, ulica Arcaia 1
sprejema naročila po meri.
— Odjemalcem 5% popusta. —

Bogata zaloga izgotovljenih oblek ;
vnovič prispelo moško blago po cenah
brez nobene konkurence.
Moške obleke od L 120—200
Otroške obleke od L 60—90
Srajce iz zepfirja od L 15—17

V zalogi piva ul.
Squero Nuovo 5,
se dobi vedno
— pripravljeno
— I. vrste za gostilničarje.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

PIVO! PIVO! PIVO!

prispelo v zalogo MODOTTI & SESLIN

Trst — ulica S. Maurizio št. 7. Telefon 30-32.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

PIVO! PIVO! PIVO!

prispelo v zalogo MODOTTI & SESLIN

Trst — ulica S. Maurizio št. 7. Telefon 30-32.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

PIVO! PIVO! PIVO!

prispelo v zalogo MODOTTI & SESLIN

Trst — ulica S. Maurizio št. 7. Telefon 30-32.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

PIVO! PIVO! PIVO!

prispelo v zalogo MODOTTI & SESLIN

Trst — ulica S. Maurizio št. 7. Telefon 30-32.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

PIVO! PIVO! PIVO!

prispelo v zalogo MODOTTI & SESLIN

Trst — ulica S. Maurizio št. 7. Telefon 30-32.

Restauraterji! Gostilničarji! Krčmarji!

! Skoraj zastoni !

Vino po 2 Lire. Žganje, rum,
konjak, janež 50 stopinj po 8 L.
Špirit 96 stopinj po 16 Lir.
Trvdka APOLLONIO, Trst, ul. Amalia št. 10

JADRANSKA BANKA
Dein. glav. K 30,000,000, Reserve K 8,000,000
Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 — Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljub-
ljana, Metković, Cpatija, Split, Šibenik, Zadar,
Eksportura: Kranj.

Obavlja vse v bančno sroko spadajoče posle.
Sprejema vloge v Lirah
na hranilne knjižice proti 3 1/2% letnim obre-
stim v bancogiro-prometu proti 3/4% letnim ob-
restim. Na odpoved navezane zneske spre-
jema po najugodnejših pogojih, ki se imajo
pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (Safes depositories).
Blagajna postuje od 9 do 13.

Prodaja na debelo.
Žganje 50 stopinj po L 10.80 lit.
40 " " " 8.80 lit.
Marsala 17 " " " 4.80 lit.
v steklenicah od 10 litrov.
Velika izbira šampanja „Quadi-
foglio“ Cartenblan, Asti, Asti Cin-
zano, Freisa extra; Refošk, Moškat
Moškat iz suhega grozja in vsa-
kovrs ni likerji
se dobijo po konkurenčnih cenah pri
trvdki
L. CILLO, Trst, ul. XXX. ottobre 13.

Umetni zobje!

Zobotehniški
ambulatorij
Opčine štev. 378, I. n.
v hiši lekarnarje
Odprio od 9 do 1 in od 2 do 5

Dne 15. maja t. l.
se izselimo iz dosedanjih prostorov,
zato prodamo vso obstoječo zalogo

angleškega blaga
za moške obleke in drugo
po znižanih cenah.

BOHINEC & C., Trst
ul. Ponterosso št. 8, vogal ul. Nuova št. 13.

</